

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за марките и географските означения

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 03.07.2025 г. - 01.08.2025 г. Неактивна

Номер на консултация: #11266-K

Област на политика: Архив - Бизнес среда

Тип консултация: Закон

Вносител: Министерство на икономиката и индустрията

Тип носител: Национално

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за марките и географските означения (ЗИД на ЗМГО) е разработен с цел да осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2411 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година относно защитата на географските указания за занаятчийски и промишлени продукти и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1001 и Регламент (ЕС) 2019/1753.

С прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2411, което трябва да започне от 1 декември 2025 г., географските указания за занаятчийски и промишлени продукти, ще могат да се регистрират само на европейско ниво, като възможността за национална закрила следва да отпадне. Процедурата по регистрация на географски указания за занаятчийски и промишлени продукти с действие на територията на Европейския съюз, съгласно изискванията на регламента, ще преминава през две фази – национална и европейска. В тази връзка, законопроектта урежда националният етап на процедурите по регистрация, измененията на спецификациите и заличаването на регистрация, както и дейностите по контрол и правоприлагане.

Законопроектът определя компетентния орган за националната фаза – Патентното ведомство на Република България, което ще се подпомага от Постоянна междуведомствена консултативна комисия, включваща представители на държавни органи и публичноправни организации. Предвидени са разпоредби свързани с извършването на контрол и мониторинг на пазара за използването на географски указания. Предвидена е административнонаказателна отговорност и санкции за нарушения на регистрирани географски означения.

В допълнение със законопроекта са предвидени изменения и допълнения целящи усъвършенстването на правната уредба относно обектите на индустриална собственост, в това число и защитата им, чрез преодоляване на съществуващите нормативни празноти и доразвиване на административните процедури и производства.

С приемането на законопроекта действащата в страната нормативна уредба за марките и географските означения ще бъде приведена в съответствие с изискванията на европейското законодателство и ще бъде засилена правната сигурност по отношение на закрилата на обектите на индустриална собственост, което ще насърчи конкурентоспособността и ще стимулира развитието на конкретни сектори от българската промишленост и занаяти.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на икономиката и индустрията

Адрес: София, гр. София, ул. Славянска № 8

Електронна поща: e-docs@mi.government.bg

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерството на икономиката и индустрията - <https://www.mi.government.bg/>

Второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на икономиката и индустрията - <https://www.mi.government.bg/ministerstvo/vrazki/vtorostepenni-razporediteli-s-byudzhnet-kam-ministara-na-ikonomikata/>

Документи

Пакет основни документи:

[Доклад МС_ZID_ZMGO_07-2025.pdf - вер. 1.0 | 02.07.2025](#)

[ZID_ZMGO_07-2025.pdf - вер. 1.0 | 02.07.2025](#)

[Мотиви_ZID_ZMGO_07-2025.pdf - вер. 1.0 | 02.07.2025](#)

[ЧПОВ_ZID_ZMGO_07-2025.pdf - вер. 1.0 | 02.07.2025](#)

[Становище АМС_КМА_ЗИД_ЗМГО.pdf - вер. 1.0 | 02.07.2025](#)

[Получени становища - вер. 1.0 | 05.08.2025](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

[Справка за получените предложения/съобщение - вер. 1.0 | 16.03.2026](#)

Коментари

Автор: Даниела Симеонова-Коруджиева (29.07.2025 11:36)

Становище ИЕФЕМ-БАН Четвърта част

Становище IV част

От Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей - Българска академия на науките (ИЕФЕМ - БАН)

*Относно **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за марките и географските означения***

- Следва да се прецени дали понятията и вложеното в Регламента разбиране за „занаяти“, традиционни занаяти и др. няма да бъдат в несъответствие с уредените във вътрешното право закони (напр. в Закон за занаятите);
- Следва да се обмисли дали налице са рискове за регистрация на занаятчийски продукти с географски указания с ограничен регион на производство на продукти, които се произвеждат и в други региони на страната (напр. Калоферска дантела, Троянска керамика) и ограничаване на производството им до определен регион/ населено място, което може да повлияе и негативно върху цялостното производство на занаятчийския продукт в страната. И евентуално налице ли е готовност да се съдейства за получаване на защитено географско указание във всички региони.
- Добре е да се обмисли размерът на предвидените санкции. Съгласно мотиви към ЗИД на ЗМГО: “Тук размерът на санкциите е в зависимост от тежестта на нарушението и е **съобразен с размера на имуществените** санкции за лицата, контролиращи съответствието на земеделските продукти и храните с традиционно специфичен характер или защитено географско означение със спецификацията на продукта или храната, съдържащ се в чл. 64, ал. 1 от Закона за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз.”

Споменатият чл. 64, ал. 1 е ориентиран към храни и земеделски продукти.

- Предвид малкия капацитет на занаятчийски и занаятчийски организации в България, препоръчваме да се предвидят средства и дейности в помощ на занаятчийски

сдружения за регистрации на защитени географски указания, за обучения и/ или за правна помощ за защитата им при евентуално нарушение. Регламентът допуска оказването на съдействие (чл. 8 т.3 и т. 14 от Преамбюла на Регламента).

Автор: Даниела Симеонова-Коруджиева (29.07.2025 11:35)

Становище ИЕФЕМ-БАН Трета част

Становище III част

- Изразяваме някои резерви във връзка със съдържанието на заявката, посочено в ЗИС ЗМГО, а именно относно задължението да се представи и **договор с орган за сертифициране**:

В чл. 106в е изброено какво съдържа заявката. В ал. 4 „В случаите по ал. 2, т.3, във връзка с чл. 11, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2023/2411 към придружаващата документация следва да се представи и **договор с орган за сертифициране** на продукта или физическо лице за извършване на делегирани контролни задачи.“

Т.е. изглежда, че при подаване на заявка (чл. 106в ал. 2), в придружаващата документация задължително следва да има такъв договор на заявителя с **орган за сертифициране**. Възниква въпрос дали Регламента има такова изискване.

Съгласно чл. 50 на Регламента държавите членки определят един или повече компетентни органи, които да отговарят за контрола. Изисква се да имат квалифициран персонал и ресурси, необходими за ефикасно изпълнение на техните задачи. В чл. 51 се въвежда проверка за съответствие въз основа на **лична декларация**, посредством стандартен формуляр, поместен като приложение в самия Регламент. Компетентният орган проверява декларацията и **когато няма съмнение издава разрешение** (чл. 51 т. 2 и т. 3). Съгласно т. 4 и 5 проверката въз основа на лична декларация **не пречи на производителите да възложат проверка от органи за сертифициране**. Т.е. това изглежда **уредено като възможност, като право на производителите, а в ЗИД ЗМГО изглежда като задължение** заявителите група производители да имат договор със сертифицираща организация. Следва да се прецени дали е несъмнено нужно и дали не се създава необоснована тежест за заявителите.

В чл. 52 на Регламента като **алтернатива на процедурата по чл. 51 (лична декларация)** е уредено, че „държавите членки **могат** да предвидят проверка за съответствието на продукта от орган за сертифициране на продукти. Но в ЗИД ЗМГО не е уредено като алтернатива, а като задължение към придружаващата документация да има договор на заявителите със сертифицираща организация. От мотивите към ЗИД ЗМГО и от Доклада не става ясно какви са мотивите за това

изискване и от какво е продиктувано.

Считаме, че законодателят трябва да обмисли и прецени дали такова изискване е безусловно необходимо, съгласно Регламента и дали не се въвежда излишна тежест за заявителите (групи производители). Действително в Регламента (чл. 11) има точка (г), която казва, че в „придружаващата документация“ може да се иска „всяка друга информация, която се счита за подходяща от държавата членка или от заявителя“. Именно затова, считаме, че следва да се обърне внимание и да се обмисли от законодателя и заинтересованите страни доколко това изискване е уместно и необходимо.

В чл. 55 от Регламента е уредено делегирането на контролни задачи и правомощия. Необходимо е тези органи за сертифициране на продукти да разполагат с необходимия експертен опит, оборудване, инфраструктура и ресурси за изпълнение на задачите. Наред с горното налице е изискване (чл. 59 от Регламента) сертифициращите организации да бъдат акредитирани по европейски стандарт EN ISO / IEC 17065; 17020; 17025 или други международни стандарти.

Автор: Даниела Симеонова-Коруджиева (29.07.2025 11:34)

Становище ИЕФЕМ-БАН Втора част

Становище II част

Регламентацията е предвидена в новия чл. 106а, ал. 2: Патентното ведомство се подпомага от постоянна **междуведомствена консултативна комисия** за географските указания за занаятчийски и промишлени продукти действие на територията на ЕС. Назначава се със заповед на председателя на Патентното ведомство и включва представители на държавни органи и публичноправни организации, определени с наредба по ал. 10. Т.е. **предстои издаването на наредба, в която тези организации да бъдат определени.**

Считаме, че:

ИЕФЕМ е институтът в БАН, в чиято сфера на научен интерес и на експертиза са занаятите. Две структурни звена в него имат отношение към тях – секция „Антропология на народните изкуства и визуалните форми“ (АНИВФ), която от началото на 2000 г. работи в полето на нематериалното културно наследство (НКН); участва в изграждането на Регистъра на НКН на България, където една от основните сфери на проявление на това наследство са „знания и умения, свързани с традиционните занаяти“; участва в реализирането на Националната система „Живи човешки съкровища – България“ от 2008 г. досега, при която биват номинирани различни занаяти. В резултат на тази Система се попълва Националната представителна листа на НКН, в която има вписани занаятчийци, практикуващи различни занаяти. Другото структурно звено е Националният етнографски музей

(HEM).

HEM е припознаван като място, в което се съхранява познание за различните занаяти. Свидетелство за това са многобройните изложби, организирани от HEM съвместно със Задругата на майсторите на народни художествени занаяти, работата на специалисти от музея по програми, свързани с изучаването, документирането и опазването на традиционните занаяти, както пример предлага успешно реализираният проект: „Проучване на застрашените занаяти в Дунавския регион“ възложен на HEM от министерството на туризма на РБ през 2022 г. и пр.

HEM разполага с богата материална база, включваща хиляди образци на материалната култура, занаятчийското и промишлено производство.

В музея работят високо квалифицирани специалисти регистрирани по член 96, ал. 4 и член 165, ал. 1 от ЗКН, притежаващи капацитетът и познанията да извършват експертна оценка на движими вещи в помощ както на физически, така и на юридически лица.

Една от големите цели на Националния етнографски музей е да разработи интерактивна карта на занаятите в страната в сътрудничество с регионалните музеи. Тя би могла да играе роля на рекламен национален портал и би повишила интереса към различни занаяти и популярността на българските майстори в чужбина.

HEM би могъл да оказва експертни консултации

- по подготовката на досието. Стъпвайки върху значителния научен апарат и богатите архиви, с които Институтът разполага, можем да оказва съдействие при подготовката и обосновката за защита на претенциите на съответните заявители, претендиращи за защитено географско указание на съответния продукт.

ИЕФЕМ-БАН може:

- да участва в определянето на параметрите, които да присъстват в продуктовата спецификация – как да бъде описан продуктът и методите на неговото производство; как да бъдат описани спецификите на географския регион и връзката им с продукта и неговото производство;
- да оценява написаното от тях при продуктовата спецификация;
- експертно да подпомага подаващите заявления.

Препоръчваме за изпълнението на Регламента, експерти от ИЕФЕМ – БАН по занаяти и занаятчийско производство, да бъдат включени. ИЕФЕМ – БАН има утвърдени учени с познания и експертност по темата, които могат да бъдат изключително полезни във връзка с експертната и консултантска дейност, необходима при прилагането на Регламента.

Не може да се прецени към момента дали ИЕФЕМ може да участва и в мониторинг на въздействието на Регламента върху развитието на занаятите, но в зависимост дали мониторингът, въведен в Регламента (чл.49) има предвид пазарни проучвания, или

във връзка с опазването на културното наследство.

Предвидено е в ал. 4, че за участие в комисията за конкретни случаи могат да се канят представители на други органи и неправителствени организации, експерти в областта на географските указания ... и на **академичните среди**. Т.е. участие на представители на ИЕФЕМ е възможно и ad hoc – за конкретен случай.

Автор: Даниела Симеонова-Коруджиева (29.07.2025 11:32)

Становище ИЕФЕМ-БАН Първа част

Становище

I част

От Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей - Българска академия на науките (ИЕФЕМ - БАН)

*Относно **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за марките и географските означения** - разработен с цел да осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2411 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година относно защитата на географските указания за занаятчийски и промишлени продукти и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1001 и Регламент (ЕС) 2019/1753.*

В мотивите към законопроекта се сочи, че с прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2411, което трябва да започне от 1 декември 2025 г., географските указания за занаятчийски и промишлени продукти, ще могат да се регистрират само на европейско ниво, като възможността за национална закрила следва да отпадне. Въвежда се процедура по регистрация на географски указания за занаятчийски и промишлени продукти с действие на територията на Европейския съюз, съгласно изискванията на регламента, която ще преминава през две фази – национална и европейска.

Тоест, законопроектът цели да уреди преди всичко **националния етап на процедурите** по регистрация, измененията на спецификациите и заличаването на регистрация, както и дейностите по контрол и правоприлагане.

В тази връзка изразяваме следните съображения:

В преамбюла на Регламент (ЕС) 2023/2411 на ЕП и на Съвета са подробно посочени мотивите и целите на Регламента. Със защитеното географско указание се търси защита на неселскостопански продукти, на продуктите, които не попадат в обхвата на действащото законодателство – а именно **занаятчийски и промишлени** продукти ((б) „като естествени камъни, изделия от дърво, бижута, текстилни

изделия, стъкло, порцелан и кожи..) (7) ...производство на продукти, които са тясно свързани с определен географски район, често зависи от местни знания и умения и често се основава на местни методи на производство, които са вкоренени в културното и социално наследство на родния регион на тези продукти..., сочи се, че защитата със ЗГУ е с цел да се опази и развива културното наследство в областта на селскостопански и занаятчийски и промишлени сектори...) (8) значителна част от стойността на продукта, обозначен със ЗГУ трябва да бъде създадена в рамките на дадения географски район...).

Т.е. приложното поле е по отношение на **занаятчийски и промишлени продукти**, които са тясно свързани с определен географски район. В чл. 4 на Регламента е дадено определение какво означава занаятчийски и промишлени продукти, а именно *продукти, които са произведени изцяло на ръка или с помощта на ръчни или цифрови инструменти, или на механични средства, при условие, че ръчният принос е важен компонент на крайния продукт или произведени по стандартизиран начин, включително серийно производство и чрез използване на машини“;*

Дадена е легална дефиниция какво означава „традиционен“ във връзка с продукт с произход от даден географски регион по смисъла на Регламента – ще означава „доказана историческа употреба от производители в дадена общност за период, който позволява предаване между поколенията“.

Т.е. регистрират се продукти, които да могат да ползват защитата и означението със знака на ЕС, предвиден в регламента, като така се цели повишаване на добавената стойност на продукта, по заявка на **група производители** от съответен географски регион.

Въведени са два етапа с регламента – национален и на ниво ЕС. Със ЗИД ЗМГО се определя компетентен орган за националната фаза – **Патентното ведомство**. В мотивите към ЗИД ЗМГО се сочи, че е с цел : „ да се осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2411. Затова се създава глава трета „а“ – в която се определя компетентния орган за РБ и се урежда националния етап на процедурите, контрол и спецификация.

Със ЗИД ЗМГО са предложени и други изменения, касаещи други процедури по ЗМГО с цел „усъвършенстване на правната уредба“.

Фокусирайки се върху процедурите, въведени с цел „прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2411“, а именно – това е **новата трета глава** (чл. 106а-106ф) става ясно, че с цел подпомагане на Патентното ведомство е разписано създаването на „ **междуведомствена консултативна комисия**“, включваща представители на държавни органи и публичноправни организации.

Считаме, че именно тази комисия попада в обхвата на компетентност и научен, и научно-приложен интерес за ИЕФЕМ – БАН.

История

Начало на обществената консултация - 03.07.2025

Приключване на консултацията - 01.08.2025

Справка за получените предложения - 16.03.2026

[Справка за получените предложения/съобщение](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
